

REPUBLIKA SLOVENIJA USTAVNO SODIŠČE

Pritrdilno ločeno mnenje sodnika dr. Umeta

1. Strinjam se z odločitvijo, pa tudi z razlogi odločbe, s katero je US razveljavilo Zakon o lastninskem preoblikovanju zavarovalnic. Opozarjam pa na nekatera že doslej zavzeta stališča US, ki so bila zavzeta v zvezi z lastninskim preoblikovanjem in s katerimi je US jasno izrazilo svoje stališče, da je treba pri preoblikovanju podjetij z družbenim kapitalom v podjetja z znanimi lastniki upoštevati tudi premoženjskopravne položaje bivših družbenih pravnih oseb in posameznikov. V odločbi št. U-I-77/93 z dne 6. 7. 1995 (Odl.US IV/2 št. 67) je US zavzelo stališče, da si je zakonodajalec potem, ko je ohranil pravno identiteto pravnih oseb, katerih kapital se je lastnil, bistveno zožil "polje prostega urejanja lastninjenja" in "da je potem, ko je določil, da družbene pravne osebe nadaljujejo s poslovanjem kot pravne osebe z znanimi lastniki, moral v okvirih cilja ZLPP" upoštevati tudi premoženjskopravne položaje "pravnih oseb in zaposlenih". Pri zavarovalnicah tako stališče velja še toliko bolj, ker je Zakon o temeljih sistema premoženjskega in osebnega zavarovanja iz leta 1990 izvedel prvi del preoblikovanja, to je preoblikovanje zavarovalne skupnosti v delniško družbo, ni pa izvedel lastninjenja družbenega kapitala, temveč ga je z določbo 125.a člena preložil na kasnejši čas in s tem še utrdil ustavno varovana lastninska pričakovanja ustanoviteljev bivše zavarovalne skupnosti in tistih delničarjev, ki so v tem obdobju vložili deniški kapital. Zakonodajalec je izbral to pot lastninjenja družbenega kapitala prav iz razloga, ker je upošteval bistvo družbene lastnine ter upravičenja tistih, ki so družbeni kapital ustvarili. Zaradi tega pri končnem lastninjenju zavarovalnic ni več smel ignorirati lastninskih pričakovanj ustanoviteljev in delničarjev zavarovalnic. Diskusija o tem, ali bi lahko zakonodajalec izbral drug model lastninskega preoblikovanja družbenega kapitala, je v tem časovnem obdobju odveč in nepomembna, saj je najkasneje v času sprejema Zakona o lastninskem preoblikovanju podjetij (pri zavarovalnicah pa že s sprejemom Zakona o temeljih sistema premoženjskega in osebnega premoženja) enega izmed možnih modelov že izbral, izbira modela pa ga je zavezovala tudi pri kasnejši izvedbi.

2. Ustavno sodišče je v tč. 51 obrazložitve odločbe zapisalo, da se mu ni bilo treba ukvarjati s "presečnim datumom", to je z vprašanjem, kateri datum je odločilen za vrednotenje in za določitev razmerja med posameznimi kategorijami nosilcev družbenih sredstev (to je med ustanovitelji zavarovalnic oziroma bivših zavarovalnih skupnosti, zavarovanci samimi in med vlagatelji delniškega kapitala). Takoj v nadaljevanju pa ustavna odločba pravi, da je razmerja med "prenesenim in na novo plačanim kapitalom treba ugotavljati in določati glede na dejansko stanje v času, ko so se ta razmerja vzpostavila, torej ob vzpostavitvi delniške družbe kot kapitalske družbe in vložitvi kapitala vanjo". S to zadnjo ugotovitvijo pa je v bistvu tako imenovan "presečni datum" določen. Po kateri metodi bodo različne kategorije sredstev ovrednotene, pa je res vprašanje, s katerim se US ni bilo treba ukvarjati, saj gre za vprašanje ekonomsko-finančne stroke. Poudarjam pa, da je v bistvu tak "presečni datum" s stališčem iz 51. točke obrazložitve določen.

3. Ne strinjam pa se v celoti s stališčem, da bi bilo mogoče ali celo treba pri lastninskem preoblikovanju zavarovalnic upoštevati tudi same zavarovance, to je tiste, ki so vlagali sredstva v zavarovalnice na podlagi zavarovalnih pogodb. Sami zavarovanci, kolikor je šlo za pravne osebe, teh sredstev niso imeli prikazanih kot neke oblike vlaganja bivših družbenih sredstev, temveč kot stroške za sklenitev zavarovalne pogodbe.

Tudi v bankah vlagatelji sredstev (depozitarji) niso bili upoštevani pri lastninjenju bančnega kapitala. Zaradi tega ne vidim razloga, da bi zavarovancem priznali na podlagi vloženi sredstev upravičenja na olastninjenem kapitalu zavarovalnic.

Tudi iz odločbe US sicer ne izhaja, da bi pri sprejemanju novega Zakona o lastninjenju zavarovalnic zakonodajalec moral upoštevati tudi upravičenja zavarovancev, temveč naj po mnenju US zakonodajalec sam oceni, ali je to treba storiti. Osebnostno pa sem mnenja, da bi upoštevanje kategorije

zavarovancev pri lastninjenju družbenega kapitala zavarovalnic ne bilo v skladu z doslej izvedenim lastninjenjem družbenega kapitala, zlasti kapitala bank.

dr. Lojze Ude

Pridružujem se k 1. in 2. točki tega ločnega mnenja.

dr. Ciril Ribičič